

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาสภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจ และสังคมบางประการของเกษตรกรในหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดนไทย - มาเลเซีย จังหวัดสตูล (2) ระดับความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรกรของเกษตรกร (3) ความสัมพันธ์ระหว่างระดับความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรกรกับลักษณะพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมบางประการของเกษตรกร (4) ปัญหา และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรกรภายใต้โครงการหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดนไทย - มาเลเซีย

การรวบรวมข้อมูลโดยสัมภาษณ์เกษตรกรที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดนไทย - มาเลเซีย จังหวัดสตูล จำนวน 105 ราย การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ การใช้ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบสมมติฐานใช้ค่าไคสแควร์

ผลการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับเกษตรกร พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 62.9 เป็นหัวหน้าครัวเรือน เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง มีอายุเฉลี่ย 43.65 ปี มีการศึกษาค่อนข้างต่ำเกษตรกรเกือบสามในสี่ คือ ร้อยละ 73.4 จบระดับชั้นประถมศึกษา มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 4.65 คน มีแรงงานเกษตรในครัวเรือน เฉลี่ย 2.32 คน เกษตรกรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพหลักคือ ทำสวนยางพารา เกษตรกรมากกว่า สามในสี่ คือร้อยละ 77.1 มีอาชีพรอง ซึ่งส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง และทำสวนผลไม้ มีพื้นที่ถือครองเฉลี่ย 12.24 ไร่ โดยใช้เป็นที่อยู่อาศัยเฉลี่ย 1.66 ไร่ และเป็นพื้นที่ทำการเกษตรเฉลี่ย 10.60 ไร่ มีรายได้เฉลี่ยครัวเรือนละ 67,092.57 บาท ต่อปี มีรายจ่ายเฉลี่ย 58,774.28 บาท ต่อปี เกษตรกรมากกว่าสามในสี่ คือร้อยละ 76.2 เป็นสมาชิกกลุ่ม โดยเกือบครึ่งคือร้อยละ 48.8 เป็นสมาชิกกลุ่มลูกค้านาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์เกษตรกรส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการฝึกอบรมมาก่อน โดยเกษตรกรเกือบสามในสี่ คือ ร้อยละ 70.4 มีประสบการณ์ในการฝึกอบรมด้านสาขาพืชกรรมแหล่งความรู้ที่เกษตรกรได้รับมากที่สุดจากสื่อมวลชนได้แก่ โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ เอกสารทางวิชาการตามลำดับ และจากบุคคลได้แก่ เพื่อนเกษตรกร

T 150582

ด้วยกัน เกษตรกรผู้นำ เข้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร และเจ้าหน้าที่เกษตรจากบริษัทเอกชน การเดินทางไปยังถิ่นเกษตรกรส่วนใหญ่จะเดินทางไปยังหมู่บ้านอื่นในเขตตำบลเดียวกัน มากที่สุด และเกษตรกรส่วนใหญ่มีทัศนคติที่เห็นด้วยต่อโครงการฝึกอบรมวิชาชีพทางการเกษตรในระดับสูง เกษตรกรมีความต้องการฝึกอบรมทางด้านสาขาพืชกรรมมากที่สุด หัวข้อเรื่องที่เกษตรกรสนใจ คือ การจัดการสวนผลไม้ การปลูกยางพารา การเพาะเห็ด การเกษตรทฤษฎีใหม่ และการขยายพันธุ์พืช ตามลำดับ ส่วนสาขาสัตวศาสตร์ หัวข้อเรื่องที่เกษตรกรสนใจ คือ การเลี้ยงไก่พื้นเมือง การเลี้ยงโคเนื้อ และการเลี้ยงเป็ดตามลำดับ สาขาอุตสาหกรรมเกษตรเรื่องที่เกษตรกรสนใจคือ การแปรรูปผลิตภัณฑ์พืช และการแปรรูปผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำ สาขาประมง หัวข้อเรื่องที่เกษตรกรสนใจคือ การเลี้ยงปลาน้ำจืด และการเพาะขยายพันธุ์ปลาน้ำจืด สาขาช่างเกษตร หัวข้อเรื่องที่เกษตรกรสนใจคือ ช่างไฟฟ้า และการซ่อมบำรุงรักษาเครื่องยนต์เล็ก

ผลจากการศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปร โดยใช้ค่าไคสแควร์พบว่า มีตัวแปรที่ยอมรับสมมติฐาน 2 ตัวแปร คือ การเป็นสมาชิกกลุ่ม และประสบการณ์ในการฝึกอบรม มีความสัมพันธ์กับระดับความต้องการเข้ารับการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ เมื่อศึกษาถึงความต้องการในการฝึกอบรมแต่ละสาขาพบว่า พื้นที่ทำการเกษตรมีความสัมพันธ์กับความต้องการฝึกอบรมสาขาพืชกรรม สาขาสัตวศาสตร์ สาขาอุตสาหกรรม และ รายได้มีความสัมพันธ์กับการฝึกอบรมสาขาช่างเกษตรแสดงให้เห็นว่าการเป็นสมาชิกกลุ่ม ประสบการณ์ในการฝึกอบรม มีผลต่อระดับความต้องการฝึกอบรมของเกษตรกร ส่วนพื้นที่ทำการเกษตร รายได้ของครัวเรือน มีผลต่อความต้องการฝึกอบรมทางด้านสาขาวิชา ตัวแปรที่เหลือ ได้แก่ จำนวนแรงงานเกษตรในครัวเรือน การเดินทางไปยังถิ่น แหล่งความรู้ทางการเกษตร และทัศนคติที่มีต่อโครงการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรกรรมพบว่าไม่มีความสัมพันธ์ทางสถิติ กับระดับความต้องการฝึกอบรม

ข้อเสนอแนะในการจัดการฝึกอบรมเกษตรกรต้องการให้ฝึกอบรมมีทั้งแบบบรรยาย สาธิต ฝึกปฏิบัติ และการศึกษาดูงาน มากที่สุด และวิธีการบรรยายอย่างเดียวเกษตรกรต้องการน้อยที่สุด ช่วงเวลาที่สะดวกในการเข้ารับการฝึกอบรม คือ ช่วงระหว่างเดือน มีนาคม - เมษายน ใช้ระยะเวลาในการอบรมไม่เกิน 3 วัน โดยใช้เวลาช่วงบ่าย ระหว่าง 13.00 - 16.00 น. และ ควรเป็นช่วงวันหยุด เสาร์ - อาทิตย์ สถานที่ฝึกอบรมเกษตรกรต้องการให้จัดที่ศาลาอเนกประสงค์ประจำหมู่บ้านมากที่สุด เกษตรกรส่วนใหญ่ต้องการให้มีการทดสอบหลังอบรม และเกือบทั้งหมดคือร้อยละ 96.19 ต้องการให้มีมอบประกาศนียบัตร ร้อยละ 99.05 ต้องการให้มีการติดตามผลให้ความช่วยเหลือเพิ่มเติมที่บ้านอย่างต่อเนื่อง